

Wisseling van de wacht bij het Riga Kasteel

Zicht op de oude stad vanaf de Petrus kerk

Russisch orthodoxe kerk Brivibas iela

Stedenprofiel: Riga

Roos van Put Tijdens het Holland Festival 2006 werd de opera Lady Macbeth van Mzensk opgevoerd in het Muziektheater onder muzikale leiding van de wereldberoemde Letse dirigent Mariss Jansons, een prachtig stuk dat ooit werd opgevoerd in Riga. Componist Dmitri Sjostakovitsj verbleef enige tijd in deze stad en hij is niet de enige beroemdheid die er zijn voetstappen heeft liggen. Ook danser Mikhail Baryshnikov woonde er, evenals zijn al even befaamde collega Maris Liepa. Letland levert op het gebied van beeldende kunst de naam van Mark Rothko op, weliswaar geboren in Daugavpils en geëmigreerd naar de Verenigde Staten, maar de Letten zijn apetrots op deze nationale kunstenaar. Daarnaast is de naam van Sergei Eisenstein – de regisseur – aan Riga verbonden, zijn vader Mikhail Eisenstein is dé man achter verschillende Art Nouveau gebouwen.

Wie nog niet eerder kennis heeft gemaakt met Riga valt van de ene verbazing in de andere, want de stad heeft vele Art Nouveau gebouwen, waarvan de mooiste in het Art Nouveau district zijn te vinden. Een wijkje dat in één woord overweldigend te noemen is. Daarnaast bestaan verschillende religies naast elkaar – protestantisme, het rooms katholieke geloof en het Russische orthodoxe. Vanzelfsprekend terug te vinden in de vele kerken die de stad rijk is.

HEDEENDAAGSE BEELDENDE KUNST

Op het gebied van hedendaagse beeldende kunst zal Riga zich vanaf 2008 ongetwijfeld op de kaart zetten, want in dat jaar zal het museum voor actuele kunst herrijzen in het havengebied Andrejsala (een immens terrein dat pas sinds mei dit jaar is opengesteld). De architect is Rem Koolhaas. Hij zal een oude elektriciteitscentrale omtoveren tot een paradijs voor de hedendaagse kunstminnaar. De maquette van het complex staat sinds september 2006 al te pronken bij het bureau 'j3b' dat het hele project begeleidt. In datzelfde havengebied bevindt zich het underground circuit van Riga. Hier borrelt en bruist het dat het een lieve lust is. Al was het alleen al vanwege het hostel Singalong. Gehuisvest in een voormalig Sovjet kantoor dat zich bezig hield met administratieve maritieme

Oude stad Riga, in de achtergrond de Dom

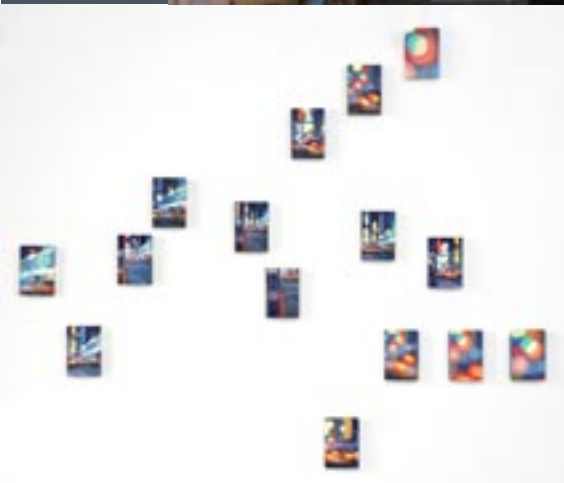
Ontwerp museum voor actuele kunst, Rem Koolhaas

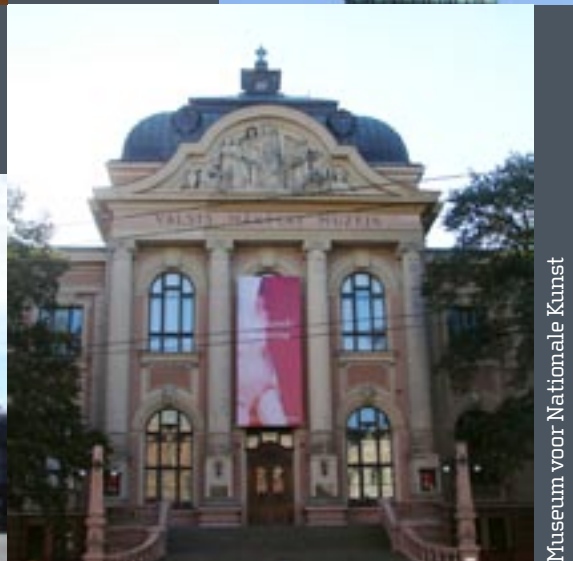
Vrijheidsmonument

Melngalvju

Werk van Vineta Kaulaca

Museum voor Nationale Kunst

zaken. Het terrein is tegenwoordig de broedplaats van de stad.

Elke ruimte in het hostel is door een andere kunstenaar ingericht. De materialen die werden gevonden in het oude kantoor werden gerecycled. En dan moet je niet raar opkijken als het behang bijvoorbeeld bestaat uit eindeloze rijen A4tjes waarop allerhande waarschuwingen en verboden in het Russisch vallen te lezen. In de omringende gebouwen vinden diverse activiteiten plaats op het terrein van theater, beeldende kunst, muziek, nieuwe media, sound sculptures, film en elke andere denkbare discipline binnen de wereld van kunst en cultuur. In het aangrenzende Dirty Deal Cafe: experimenteel theater, tentoonstellingen etc. Het gebied ligt aan de rivier de Daugava en de skyline van Riga is vanaf hier zeer bijzonder, met name omdat diverse kerktorens het panorama bepalen, naast typische Sovjetarchitectuur. Lelijke grote blokken.

Om een indruk te krijgen van de geschiedenis van het land – dat zo lang is overheerst door de Russen en ook door de Nazi's – is een bezoek aan het Museum van Bezetting, dat in de oude stad (Vecriga) ligt, een aanrader. Een typisch Sovjet gebouw wat architectuur betreft. Echt vrolijk word je niet van de permanente tentoonstelling, want wat de Letten hebben doorstaan, tart soms elke

verbeelding, maar het begrip voor het land en haar bevolking ontstaat hier.

In de oude stad bevinden zich ook vele galleries, waarvan het merendeel commerciële kunst brengt. Uitzonderingen op commerciële galleries in Riga zijn onder meer M6, tevens een winkel met kunstenaarsbenodigdheden, de Riga Gallery, één van de eerste die is opgericht nadat de USSR zich terug trok uit Letland. Riga Gallery bestaat veertien jaar en richt zich op avant-garde kunst, waaronder ook fotografie.

De oude stad is niet heel erg groot, alles is te belopen en een gemiddelde stadswandeling kan zo'n twee uur duren, maar de afstanden van het ene museum naar het andere, variëren van 15 tot 45 minuten (het uitrusten in de verschillende parken die de stad rijk is niet meegeteld). Toch heeft Riga op het gebied van kunst en cultuur veel, heel veel te bieden. Bijvoorbeeld het Museum van Buitenlandse Kunst. Dit bevindt zich naast het Riga Kasteel – nu regeringsgebouw, waar het best aardig is om de wisseling van de wacht te bekijken. Het museum is klein van formaat en het zit in een pand dat zich het beste laat omschrijven als afgetrapt, maar de collectie kent hier en daar enkele juweeltjes van Nederlandse en Vlaamse meesters: Abraham Bloemaert, Salomon van Ruysdael, Aert van der Neer. Laat je vooral niet

wegjagen door het zeer onvriendelijke personeel. Niet alleen de lichaamstaal is onbeleefd en wordt de Engelse noch Duitse taal blijkbaar begrepen, maar ook word je toegebluft. Wat eigenlijk uiterst vermakelijk is.

ART NOUVEAU

Compleet anders is men in het Museum van Nationale kunst, gelegen aan de andere zijde van het Pilsetas kanals. Vriendelijke suppoosten, opvallend is wel dat al het personeel in alle musea de pensioengerechtigde leeftijd heeft of nadert. Maar nog opvallender zijn de toegangsprijzen; variërend van 0,50 Lat tot 1,50 Lat. In het Museum van Nationale Kunst krijg je een goed beeld van de Letse kunstgeschiedenis en de grote helden zoals: Vilhelms Purvitis 1897-1945 en Janis Valters 1869-1932. Hier vlakbij is een Russisch Orthodoxe kerk te vinden – gebouwd tussen 1876 en 1884 – waar het exterieur meer indruk maakt dan het interieur. Want vrijwel alle originele fresco's zijn er niet meer. Toen de Sovjets zich terugtrokken uit de stad wilde de bevolking niet meer worden herinnerd aan de overheerser, het kerkinterieur werd dan ook omgetoverd tot planetarium, om deze later weer in de oude staat te herstellen. Wat eerlijk gezegd nogal is mislukt. Het museum van Nationale Kunst organiseert

Werk van mode-ontwerpster Keta

Dirty Deal Café, Andrejsala

Livu laukums

Park Bastejkalns

Zweedse poort

Ring van Maris Aumins, te koop bij Galerie Putti

ook tentoonstellingen met werk van nog levende Letse kunstenaars, zoals in de herfst van 2006, toen was er een expositie met schilderijen van de (geëmigreerde) Raimond Staprans. Het Arsenaal – gelegen in de oude stad – is onderdeel van dit museum. In het Arsenaal vinden diverse tentoonstellingen plaats (breed programma). Niet vergeten de trap naar boven te nemen, op de eerste etage zijn solotentoonstellingen van jonge kunstenaars uit Riga. Soms gebruiken ze de ruimte als atelier. Toegankelijk voor publiek. Uiterst charmant is het Museum van Fotografie – in de oude stad – nauwelijks drie kamers groot. En niet te missen natuurlijk het Museum van Janis Rozenthals (schilder) en Rudolf Blaumanis (schrijver). Beide hebben in dit huis gewoond en er zijn nog originele schetsen te zien alsmede het atelier van de kunstenaar. Het mooiste in dit pand is zonder meer het Art Nouveau trappenhuis. Tegenover dit pand bevindt zich een goede souvenirwinkel met Art Nouveau prullaria – sieraden, beelden – en hand beschilderde sjaals. De leukste in de stad. De oude stad biedt verder met haar kronkelende straatjes en vele terrassen vrijwel op elke hoek een verrassing. Is het niet de Domtoren met prachtige kloostertuin of andere kerken zoals de Petrus Kerk (mooi uitzicht op de oude stad vanaf de toren,

hoogste van de stad), en de Anglicaanse gebouwd in 1857, dan is het wel in de uiteenlopende architectuur. Variërend van middeleeuwse oude muren, tot barok en Nederlandse renaissancistische gevelarchitectuur, Riga heeft het allemaal. Ook is hier en daar nog een overblijfsel van de andere historische bezetter te zien, zoals de Zweedse poort. En niet in de laatste plaats verovert Riga je hart door de Art Nouveau, want als deze stad ergens in uitblinkt, zijn het de Art Nouveau gebouwen. De mooiste zijn te vinden in Alberta iela (van de hand van Mikhail Eisenstein) en Elizabetes iela. Verschillende varianten zijn te vinden; van eclectische Art Nouveau tot decoratieve Art Nouveau. Van een wandeling in het Art Nouveau district krijg je op een gegeven moment echt pijn in je nek van het in bewondering omhoog staren naar de gevels.

MOSKOU DISTRICT

Tot slot, een compleet ander gezicht van Riga krijg je in het Moskou district, waar de centrale markt zich bevindt. Lederwaren, bont, schoenen, tassen, fruit, groente, vlees; wie het in Riga niet zo breed heeft doet hier zijn inkopen. Het overdekte gedeelte was in vroegere tijden de opslagplaats van zeppelins, nu is het een drukte van jewelste. Wel typisch zo'n buurtje waar de welgestelde Let zich afvraagt wat je daar nou moet kopen,

bovendien, wie daar als toerist wandelt, zo wordt gezegd, speelt met zijn leven want criminaliteit zou er heersen. Ik heb er niks van gemerkt. Het gebied is mooi gelegen aan de voet van de Zinatnu akademija, een typisch voorbeeld van architectuur uit de Sovjet tijd. Een exacte kopie van dit Stalinistische gebouw is te vinden in Warschau (daar bekend als 'De Taart'). In Riga kun je je zonder meer een lang weekend uitstekend vermaken. Het is aan te raden een bezoek te brengen voor 2008, dan doet de euro zijn intrede en prijzen zullen dan wellicht stijgen. Redelijk betaalbaar zijn nu nog hotels (prijs/kwaliteitverhouding zijn veelal uitstekend in driesterren) en uit eten gaan is redelijk goedkoop in vergelijking tot Nederland. Want voor een driegangendiner voor twee betaal je in een uitstekend restaurant niet meer dan 60 Lat.

Riga in Den Haag: Vanaf 20 november t/m 3 december is in Pulchri Studio Den Haag de tentoonstelling 'Visions & Reality' te zien, met hedendaagse schilderkunst van toonaangevende Letse kunstenaars: Ieva Iltnere, Franšeska Kirke, Dace Liela, Ritums Ivanovs, Vineta Kaulaca, Andris Vitoliņš.

Met dank aan: Baiba Braze, ambassadeur van Letland in Den Haag en Inese Baranovska, conservator collecties van het nieuw te bouwen Museum voor Contemporaine Kunst Riga.

ADRESSEN BEELDDE KUNST, MODE, DANS

Izstažu zale Arsenalas, tentoonstellingshallen, www.lnmm.lv/en/arsenals. In de herfst van 2006 organiseerde RIXC Media Space www.rixc.lv een tentoonstelling mediakunst. Met werk van (jonge) Letse kunstenaars als o.a. Janis Garancs, Martin Vizbulis, Voldemars Johansons.

Laikmetigas makslas centrs/Centrum voor contemporaine kunst, www.lcca.com, www.camp.lv

Hedendaagse beeldende kunst: nieuw museum actuele kunst open vanaf 2008, architect Rem Koolhaas, meer informatie www.j3b.gov.lv

Assortiment Garage

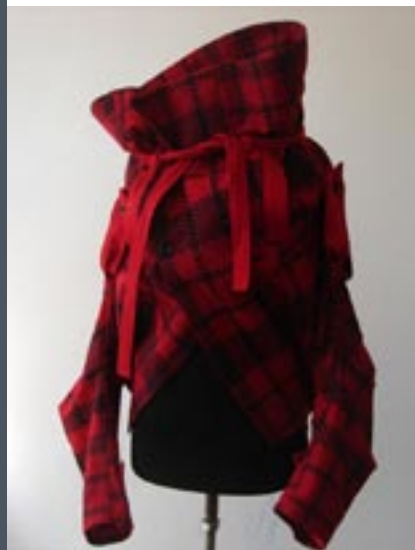
AVANT-GARDE GALERIES IN RIGA

M6, Marstalju iela, 6, tevens winkel met kunstenaarsmaterialen
Maksla XO Gallery Skarnu 8, Konventa Seta, wisselend aanbod
Noass (video), www.noass.lv

Galerie Putti, mode, eigentijdse sieraden van o.a. Maris Aunins, www.putti.lv
Garage, te vinden in winkelcomplex Berga Bazars, naast Hotel Bergs, eigentijds design, sieraden, katoenen sjaals, tafellinnen etc, mode, beeldende kunst, etnografica, vintage. Met op eerste etage klein maar sympathiek café voor koffie, thee e.d.

Riga Gallery, www.riga-gallery.com.

In en rond de Kaleju iela, veel galleries, commercieel aanbod.

Jas van Keta

MODE

Toonaangevende ontwerpers, namen om te onthouden:
Mare Mastina en Rolands Peterkops, werkend onder de naam Mare & Rol's, www.mare-rols.com, Keta, werkt onder de naam Ket* Gutm*ane, Keita, Alexander Bibergal, Asnate Smeltere, Gints Bude, Zanete Auzina, Natalija Jansone, Inese Lapsina, Kupiansky, Irene Gaša, Jolante Dzollapa, Ingrida Drazniece, Tereze Gruntmane (werkt onder label ZaZa, kindermode). De Riga Fashion Week heeft twee keer per jaar plaats, voorjaar en najaar. Meer informatie: www.rfw.lv, www.bffederation.com

WINKELN

Blow, Outlet met Europese designers, Krišjana Barona 16.

Chapurin (Russische ontwerper), Jekaba iela 3/5.

Europese designers zijn verspreid over de stad: Valnu iela (Escada, Ungaro), Terbatas iela (Stephane Kylian), Elisabetes iela (Armani, GFF), Krišjana Barona (Max Mara).

Berga Bazars, Elisabetes 83/85.

Stockmann: warenhuis op de rand van het Moskou district, assortiment à la Bijenkorf. Met uitgebreide delicatesses afdeling op de begane grond.

Galerija Tornis, traditionele Baltische sieraden, www.balturotas.lv.

Centrale markt in het Moskou district.

THEATER:

Nationale opera, www.opera.lv

Jaunais Rigas teātris, www.jrt.lv

Moderne dans: Olga Žitluhina dansgezelschap, www.dance.lv

ETEN & DRINKEN

Vincents, www.vincents.lv

La Boheme, www.labohome.lv

Paparazzi, Antonijas 12

Samurajs, Kalku iela 2.

Vegetariēšu Restorāns, Jauniela 14

Pomodoro, Italiaans restaurant, www.pomodoro.lv

Taartjes & chocolade: beste chocolade Emilha Gustava, in het filiaal in Berga Bazars is te zien hoe in de aangrenzende ruimte de chocolade wordt gemaakt. Diverse vestigingen in Riga.

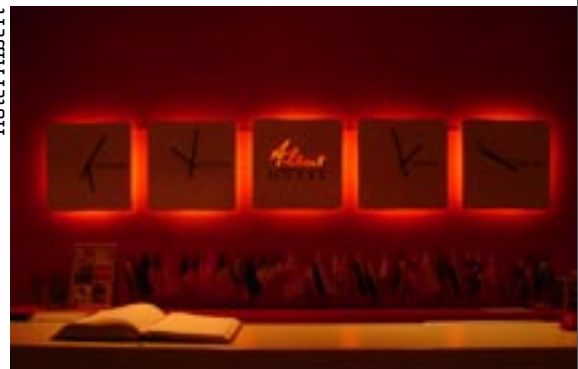
Koffie: Coffee Nation, Double Coffee, de Oost Europese variant van Starbucks.

HOTELS:

Hotel Albert, www.alberthotel.lv. Zeer goed driesterren hotel, gelegen in het Art Nouveau district. Hotel Bergs, www.hotelbergs.lv Hotel de Rome.

www.derome.lv Goedkoop alternatief: Singalong, meest sympathieke hostel in Riga. www.singalong.lv

Hotel Albert

OVERIG KUNST EN CULTUUR

Museum van Bezetting Letland, www.occupationmuseum.lv

Museum van Nationale Kunst, www.lnmm.lv

Museum van Letse Fotografie, www.fotomuzejs.lv, www.foto.lv

Etnografisch museum, open lucht, www.muzejes.lv

Museum van Nationale Geschiedenis, www.history-museum.lv

Museum van Buitenlandse Kunst, www.amm.lv

Toonaangevend kunsttijdschrift: Studija, www.studija.lv, met Engelse vertalingen. Richt zich op hele spectrum van Letse kunstmarkt en internationale kunstwereld. Op de laatste pagina's 'wat gebeurt er in de rest van de wereld?' Essays, interviews met galeristen uit buitenland. Geven ook tips 'where to go in het buitenland'.

Sporten in Riga: de stad heeft vele parken waar het zowel uiterst aangenaam is om te wandelen, als om te joggen.

Beste manier om je te verplaatsen: lopend, met bus of tram, slechts 0,20 Lat per ritje. Kaartje kopen bij de buschauffeur of bij kaartverkoper in tram.

OVERIGE WEBSITES:

www.rigathisweek.lv, www.inyourpocket.com, www.rigatourism.com.

Engelstalige tijdschriften: Riga – the dessert of European cities (www.inspirationriga.com), Riga Now (www.sk.lv).